

KNJIŽNICE U 2021.

Obradom administrativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice dobiveni su podaci o knjižnicama koje su djelovale na području Republike Hrvatske u 2021.

Obuhvaćeno je 1 760 knjižnica, u koje su uključene jedna nacionalna, 102 visokoškolske, sveučilišne i znanstvene, 99 specijalnih, 316 narodnih, 879 osnovnoškolskih i 363 srednjoškolske knjižnice.

Od ukupnog broja knjižnica u 2021., njih 11% samostalne su knjižnice, 7% djeluje u sastavu druge knjižnice (podružnice), a 82% ih je u sastavu druge institucije, poduzeća ili obrazovnih ustanova.

Sve je veći broj knjižnica s pristupom internetu

Modernizacija knjižnica uvođenjem novih medija i tehnologija omogućuje neposredan pristup svim vrstama znanja i informacija, pa integriranu čitaonicu ima 91% svih knjižnica, multimedijски odjel ima njih 65%, a 92% ih je opremljeno bežičnim internetom.

U knjižnicama su ukupno 4 192 zaposlene osobe, a od toga je 84% žena. U ukupnom broju zaposlenih osoba u knjižnicama stručno knjižnično osoblje ima udio od 90%.

Najbrojniji članovi narodnih knjižnica i posjetitelji knjižničnih događanja jesu djeca i mladi do 18 godina

Članstvo u knjižnicama imaju 1 148 954 osobe, a od toga je u 2021. godini 7% više aktivnih korisnika nego u godini prije, kada ih je bilo 75%. Žene čine 64% ukupnih korisnika narodnih knjižnica.

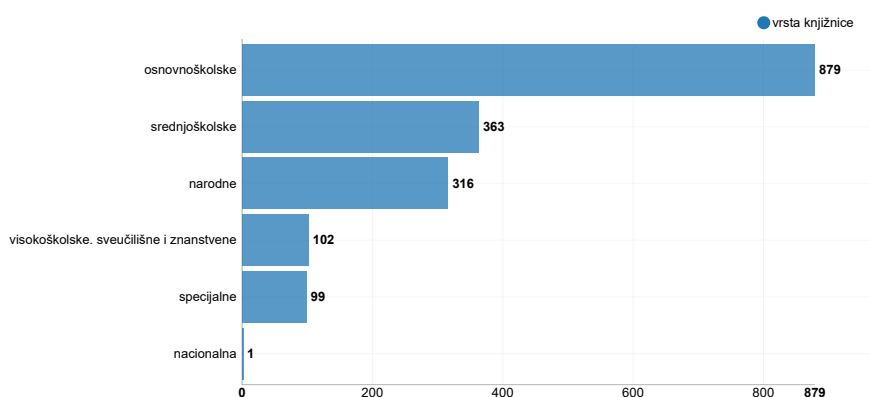
Od ukupnog članstva svih knjižnica 42% je članova osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica, a narodne knjižnice imaju udio od 39% članova. U narodnim knjižnicama djeca i mladi do 18 godina čine 40% članstva.

Prmatrajući dobnu strukturu posjetitelja, u ukupnim posjetima knjižničnim događanjima i radionicama 69% polaznika mlađe je od 18 godina.

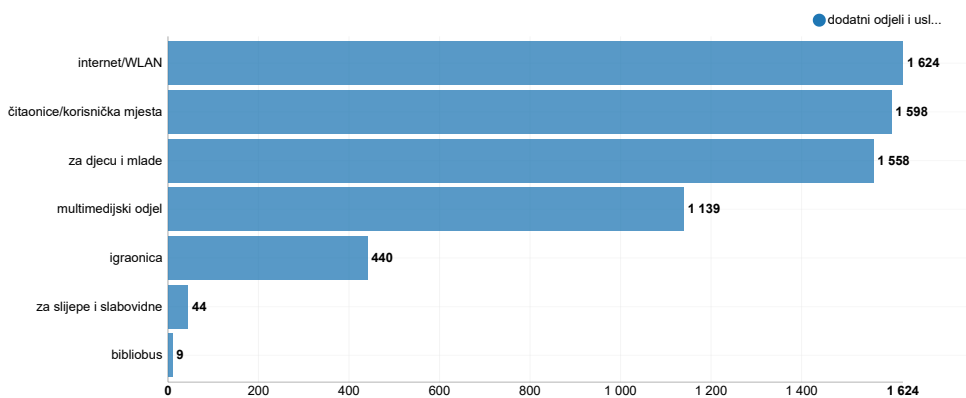
Virtualni posjeti knjižnicama – trend koji sve više raste među korisnicima

Zbog razvoja digitalnog društva u 2020. prvi je put postala jasno vidljiva tendencija virtualnih posjeta knjižnicama, a godinu dana nakon toga takav oblik posjeta knjižnicama iznosi 72% u ukupnom broju posjeta i raste uzlaznom putanjom te ima 3% veći udio nego 2020.

G-1. KNJIŽNICE PREMA VRSTI U 2021.

G-2. DODATNI ODJELI I USLUGE KNJIŽNICA U 2021.

1. KNJIŽNICE PREMA VRSTI, STATUSU I DODATNIM ODJELIMA U 2021.

Vrsta knjižnice	Status				Dodatni odjeli i usluge						
	ukupno	samostalne	u sastavu druge knjižnice	u sastavu druge ustanove/poduzeća	čitaonice/korisnička mjesta	multimedijски odjel	za slijepe i slabovidne	internet/WLAN	za djecu i mlade	igraonica	bibliobus
Ukupno	1 760	188	123	1 449	1 598	1 139	44	1 624	1 558	440	9
Nacionalna	1	1	-	-	1	1	1	1	-	-	-
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	102	4	-	98	102	92	11	100	-	-	-
Specijalne	99	1	-	98	95	58	3	95	-	-	-
Narodne	316	181	123	12	205	193	21	205	316	126	9
Osnovnoškolske	879	1	-	878	847	514	4	866	879	280	-
Srednjoškolske	363	-	-	363	348	281	4	357	363	34	-

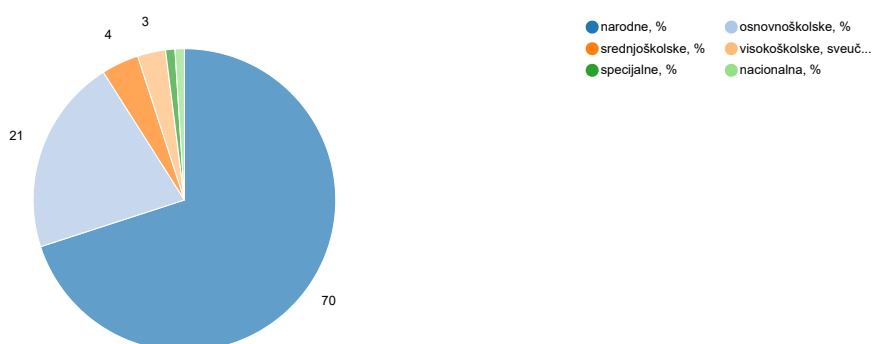
2. OBRADENA KNJIŽNA I NEKNJIŽNA GRAĐA U 2021. (STANJE 31. PROSINCA 2021.)

Vrsta knjižnice	Obradena knjižna građa prema broju predmeta						Obradena neknjižna građa prema broju predmeta			
	knjige (svesci)	novine (godište)	časopisi (svesci)	rukopisi i ocjenski radovi	igračke i didaktičke igre	ostala knjižna građa	digitalizirana knjižna građa	izvorno digitalna građa	audiovizualna građa	elektronička građa na prijenosnome mediju
Ukupno	28 215 570	235 019	2 767 879	584 752	20 380	553 092	118 217	309 366	788 735	200 270
Nacionalna	1 651 070	126 373	359 021	265 675	-	129 387	11 431	92 318	231 648	64 037
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	5 725 350	51 028	1 254 845	305 469	-	161 488	44 088	182 977	34 340	86 214
Specijalne	2 071 531	21 731	966 014	13 608	-	105 959	44 957	28 019	15 816	8 015
Narodne	12 112 114	34 592	138 823	-	19 191	130 457	17 741	6 052	422 475	31 452
Osnovnoškolske	4 281 888	818	22 424	-	996	3 364	-	-	63 177	6 672
Srednjoškolske	2 373 617	477	26 752	-	193	22 437	-	-	21 279	3 880

3. KORIŠTENJE KNJIŽNE GRAĐE PREMA VRSTI KNJIŽNICE U 2021.

Vrsta knjižnice	Ukupno	Korištenje izvan knjižnice	Korištenje u knjižnici	Korištenje prema tipu građe izvan knjižnice					
				ukupno posudbi	knjige i brošure	e-knjige	audiovizualna i elektronička građa te ocjenski radovi	serijske publikacije	ostalo
Ukupno	11 348 489	9 591 106	1 757 383	9 591 106	9 134 356	64 201	134 534	8 320	21 369
Nacionalna	104 828	8 119	96 709	8 119	8 119	-	-	-	-
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	370 999	118 903	252 096	118 903	-	-	-	-	-
Specijalne	150 599	109 423	41 176	109 423	-	-	-	-	-
Narodne	7 857 550	6 973 863	883 687	6 973 863	6 767 748	64 201	122 864	8 320	10 730
Osnovnoškolske	2 409 636	2 002 725	406 911	2 002 725	1 985 445	-	9 854	-	7 426
Srednjoškolske	454 877	378 073	76 804	378 073	373 044	-	1 816	-	3 213

G-3. KORIŠTENJE KNJIŽNE GRAĐE U 2021.

G-4. KORIŠTENJE KNJIŽNE GRAĐE UNUTAR I IZVAN KNJIŽNICE U 2021.

4. MEĐUKNJIŽNIČNE POSUDBE U 2021.

Vrsta knjižnice ¹⁾	Međuknjižnična posudba						Zahtjevi za elektroničku dostavu dokumenata	
	ukupno		primljeni zahtjevi		upućeni zahtjevi		ukupno	riješeni
	ukupno	riješeni	ukupno	riješeni	ukupno	riješeni		
Ukupno	27 848	26 568	6 536	5 927	5 424	5 187	15 888	15 454
Nacionalna	2 963	2 756	2 182	2 023	781	733	-	-
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	12 834	12 451	1 182	1 091	2 088	1 990	9 564	9 370
Specijalne	7 934	7 244	1 053	694	960	869	5 921	5 681
Narodne	4 117	4 117	2 119	2 119	1 595	1 595	403	403

1) U knjižnicama osnovnih i srednjih škola ne postoji međuknjižnična posudba, nego samo prinova te otpis knjižne i neknjižne građe. Zato one ovdje nisu obuhvaćene.

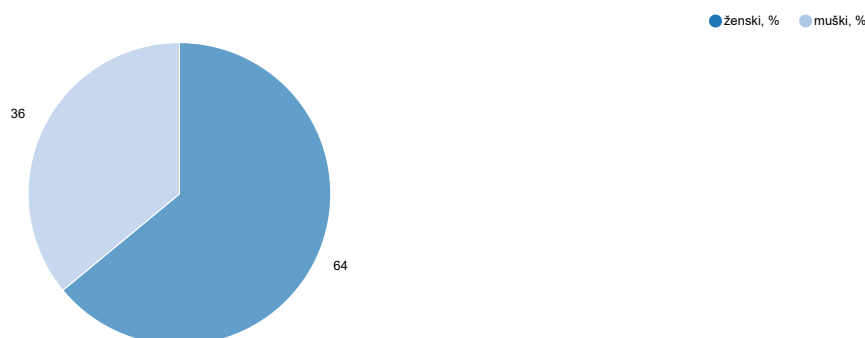
5. KORISNICI KNJIŽNICA PREMA AKTIVNOSTI U 2021.

Vrsta knjižnice	Struktura korisnika knjižnica				
	ukupno	učenici/studenti	zaposlenici	vanjski korisnici	aktivni korisnici
Ukupno	696 981	538 600	127 321	24 121	474 641
Nacionalna	7 299	-	-	-	7 299
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	138 219	119 141	10 957	8 481	61 129
Specijalne	71 468	-	57 696	13 772	14 975
Osnovnoškolske	339 425	297 531	41 115	779	293 029
Srednjoškolske	140 570	121 928	17 553	1 089	98 209

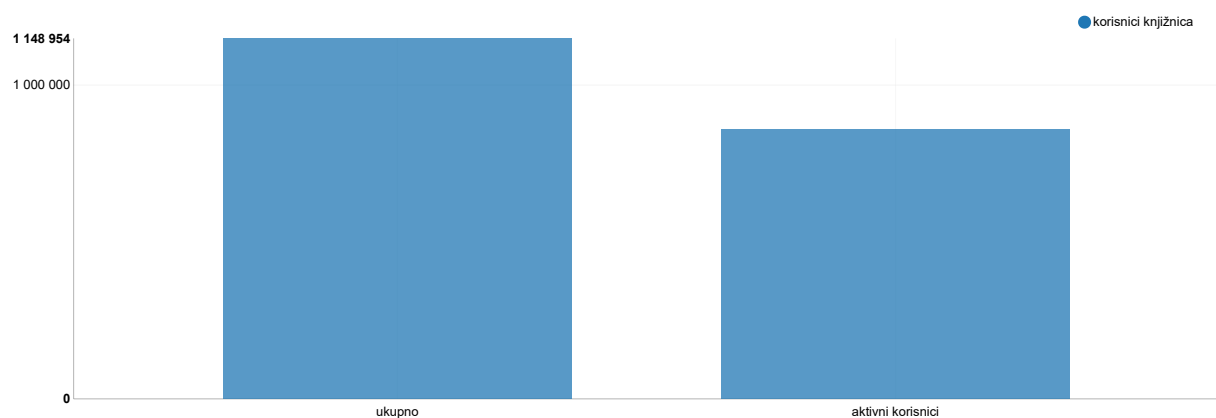
6. KORISNICI NARODNIH KNJIŽNICA PREMA SPOLU, DOBI I AKTIVNOSTI U 2021.

Vrsta knjižnice	Ukupno	Muški	Ženski	Članovi prema dobnim skupinama				Aktivni korisnici	Novi korisnici
				14 i manje godina	15 – 17 godina	18 – 64 godine	65 i više godina		
Narodne knjižnice	451 973	163 465	288 508	146 422	34 654	227 507	42 940	382 941	64 114

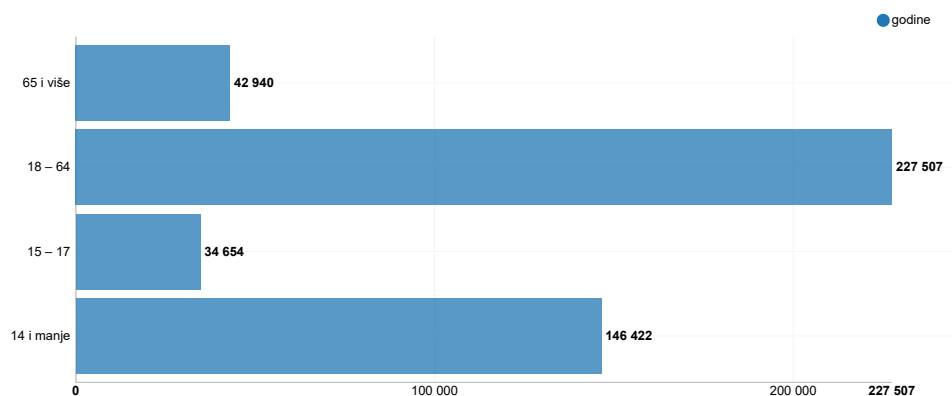
G-5. STRUKTURA KORISNIKA KNJIŽNICA PREMA SPOLU U 2021.

G-6. KORISNICI KNJIŽNICA PREMA AKTIVNOSTI U 2021.

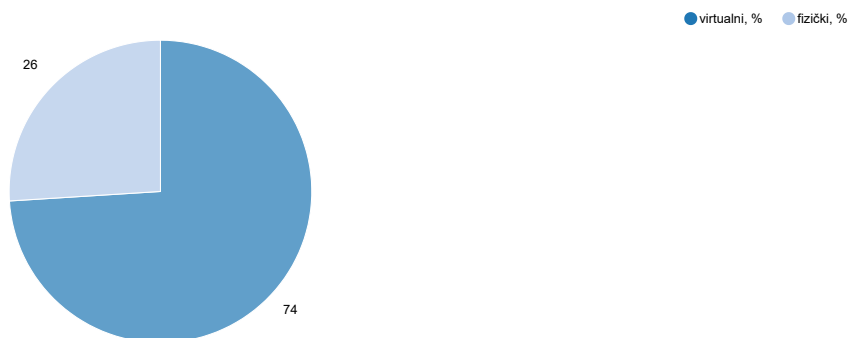
G-7. KORISNICI NARODNIH KNJIŽNICA PREMA DOBI U 2021.

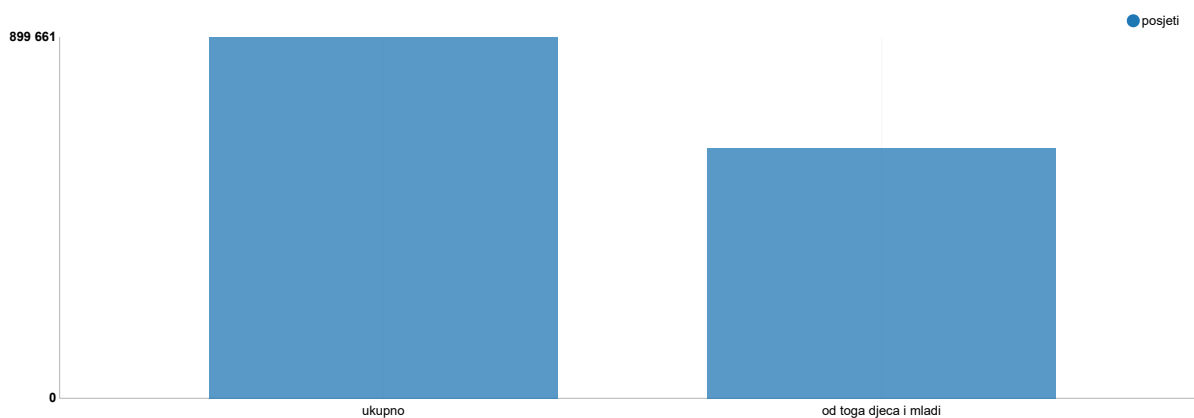
7. POSJETI KNJIŽNICAMA I KNJIŽNIČNIM DOGAĐANJIMA U 2021.

Vrsta knjižnice	Posjeti knjižnicama i knjižničnim događanjima									
	posjeti knjižnicama			knjižnična događanja				radionice		
	ukupno	fizički	virtualni	broj knjižničnih događanja		posjeti knjižničnim događanjima		broj	posjeti	
				ukupno	od toga djeca i mladi	ukupno	od toga djeca i mladi			
Ukupno	39 526 536	9 182 016	29 345 358	33 045	25 501	899 661	622 954	18 100	337 438	
Nacionalna	2 335 910	100 979	2 234 931	52	-	10 200	-	20	447	
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	5 245 640	673 001	4 573 339	185	-	13 732	-	405	6 208	
Specijalne	2 177 899	86 201	1 091 836	165	-	8 347	-	139	1 440	
Narodne	25 638 312	4 839 348	20 798 964	19 096	11 954	494 928	250 500	2 276	71 232	
Osnovnoškolske	3 276 740	2 832 692	444 048	11 720	11 720	309 353	309 353	12 835	210 206	
Srednjoškolske	852 035	649 795	202 240	1 827	1 827	63 101	63 101	2 425	47 905	

G-8. POSJETI KNJIŽNICAMA U 2021.

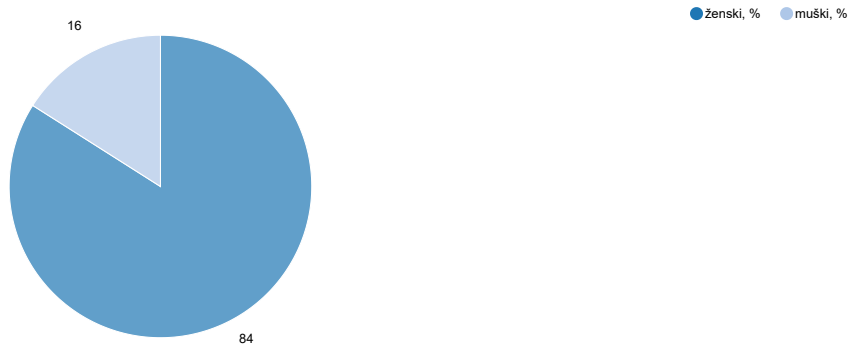
G-9. POSJETI KNJIŽNIČNIM DOGAĐANJIMA U 2021.

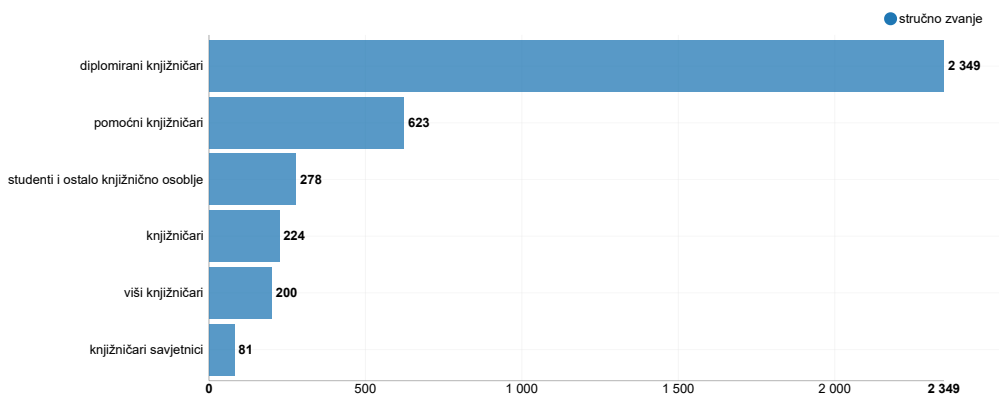
8. ZAPOSLENI U KNJIŽNICAMA U 2021. (STANJE 31. PROSINCA 2021.)

Vrsta knjižnice	Zaposlenici			Stručno osoblje							Ostalo osoblje
	ukupno	muški	ženski	ukupno	knjižničari savjetnici	viši knjižničari	diplomirani knjižničari	knjižničari	pomoćni knjižničari	studenti i ostalo knjižnično osoblje	
Ukupno	4 192	690	3 502	3 755	81	200	2 349	224	623	278	437
Nacionalna	304	106	198	271	24	22	66	15	59	85	33
Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene	520	114	406	459	22	47	195	27	92	76	61
Specijalne	195	37	158	165	6	20	96	15	19	9	30
Narodne	1 824	304	1 520	1 511	25	108	730	138	446	64	313
Osnovnoškolske	940	88	852	940	2	2	891	19	3	23	-
Srednjoškolske	409	41	368	409	2	1	371	10	4	21	-

G-10. ZAPOSLENI U KNJIŽNICAMA PREMA SPOLU U 2020. (STANJE 31. PROSINCA 2021.)

G-11. ZAPOSLENI U KNJIŽNICAMA PREMA STRUČNOM ZVANJU U 2020. (STANJE 31. PROSINCA 2021.)

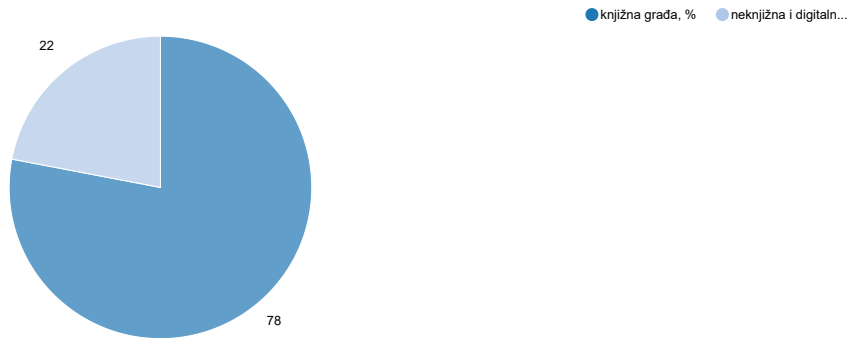

9. PRINOVA KNJIŽNIČNE GRAĐE U 2021.

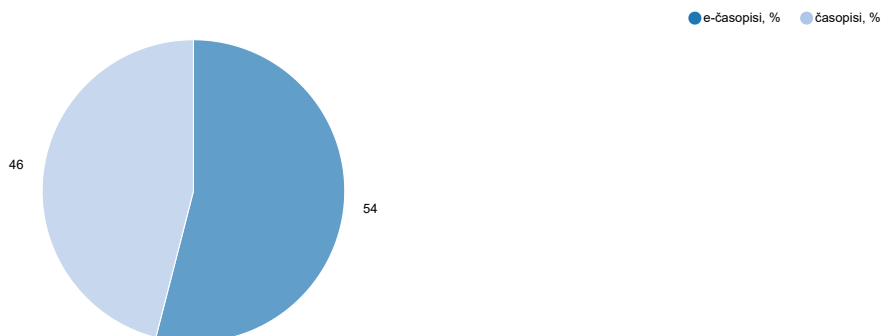
		Nacionalna knjižnica	Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice	Specijalne knjižnice	Narodne knjižnice	Osnovnoškolske knjižnice	Srednjoškolske knjižnice
Knjige (broj svezaka)	ukupno	18 232	77 340	15 669	575 098	118 196	40 769
	kupnja	426	23 527	4 647	291 590	90 617	29 733
	obavezni primjerak	14 722	22 109	-	3 607	-	-
	dar	2 767	31 286	7 588	137 300	27 439	10 983
	zamjena	317	418	3 434	8 908	140	53
	otkup MK	-	-	-	99 904	-	-
	ostalo	-	-	-	33 789	-	-
Časopisi (broj svezaka)	ukupno	7 637	16 262	6 116	5 777	4 547	2 231
	kupnja	33	2 705	1 131	3 739	3 648	1 728
	obavezni primjerak	6 630	5 411	-	124	-	-
	dar	302	4 894	1 531	1 013	899	503
	zamjena	672	3 252	3 454	12	-	-
	otkup MK	-	-	-	38	-	-
	ostalo	-	-	-	851	-	-
Novine (broj naslova)	ukupno	214	1 952	416	679	190	51
	kupnja	-	81	399	143	146	42
	obavezni primjerak	214	1 813	-	254	-	-
	dar	-	27	4	268	44	9
	zamjena	-	31	13	-	-	-
	ostalo	-	-	-	14	-	-
Rukopisi i ocjenski radovi	ukupno	108	11 355	22	-	-	-
	kupnja	-	2 539	1	-	-	-
	obavezni primjerak	-	-	-	-	-	-
	dar	108	8 650	21	-	-	-
	zamjena	-	166	-	-	-	-
	ostalo	-	-	-	-	-	-
Ostala knjižna građa	ukupno	745	4 157	77	4 060	335	652
	kupnja	15	189	16	1 034	208	452
	obavezni primjerak	375	1 512	-	854	-	-
	dar	354	2 441	18	1 513	127	200
	zamjena	1	15	43	-	-	-
	otkup MK	-	-	-	259	-	-
	ostalo	-	-	-	400	-	-
Audiovizualna građa	ukupno	598	763	565	9 810	650	430
	kupnja	-	54	461	6 370	381	357
	obavezni primjerak	592	430	-	127	-	-
	dar	4	278	102	1 720	269	73
	zamjena	2	1	2	-	-	-
	otkup MK	-	-	-	149	-	-
	ostalo	-	-	-	1 444	-	-
Elektronička građa na prijenosnome mediju	ukupno	773	2 063	445	1 004	38	81
	kupnja	-	164	388	575	20	21
	obavezni primjerak	773	544	-	13	-	-
	dar	-	1 355	37	207	18	60
	zamjena	-	-	20	-	-	-
	otkup MK	-	-	-	10	-	-
	ostalo	-	-	-	199	-	-
Igračke i didaktičke igre	ukupno	-	-	-	1 513	335	25
	kupnja	-	-	-	1 173	237	22
	dar	-	-	-	207	98	3
	zamjena	-	-	-	-	-	-
	ostalo	-	-	-	133	-	-
Digitalizirana građa	ukupno	968	5 858	2 365	1 277	-	-
	unutar knjižnice	968	4 210	1 333	402	-	-
	izvan knjižnice	-	1 648	1 032	875	-	-

Originalna digitalna građa ukupno	42 817	111 226	71 515	3 706	-	-
e-knjige	477	42 504	59 058	3 706	-	-
e-časopisi	1 876	37 746	11 185	-	-	-
e-ocjenski radovi	28 189	27 392	423	-	-	-
Drugi e-dokumenti	12 275	3 584	849	-	-	-

G-12. PRINOVA KNJIŽNE I DIGITALNE GRAĐE U 2021. - UKUPNO

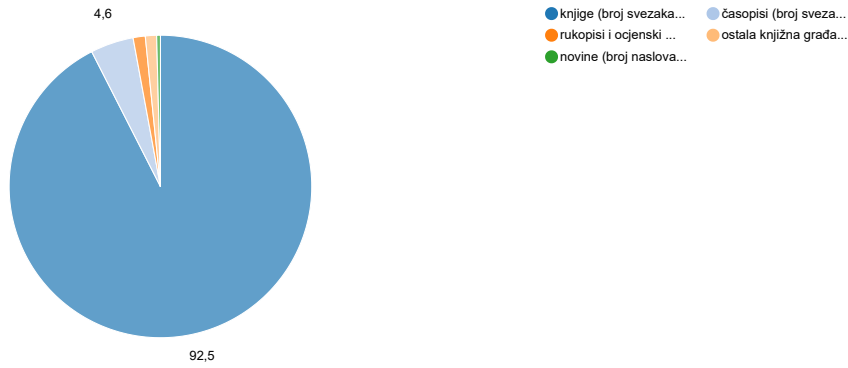
G-13. PRINOVA KNJIŽNIČNE GRAĐE, OMJER FIZIČKE I DIGITALNE GRAĐE U 2021. - ČASOPISI

G-14. PRINOVA KNJIŽNIČNE GRAĐE, OMJER FIZIČKE I DIGITALNE GRAĐE U 2021. - KNJIGE

G-15. UKUPNA NABAVA KNJIŽNE GRADE KNJIŽNICA U 2021.

10. PRIHODI I RASHODI KNJIŽNICA U 2021.

kune

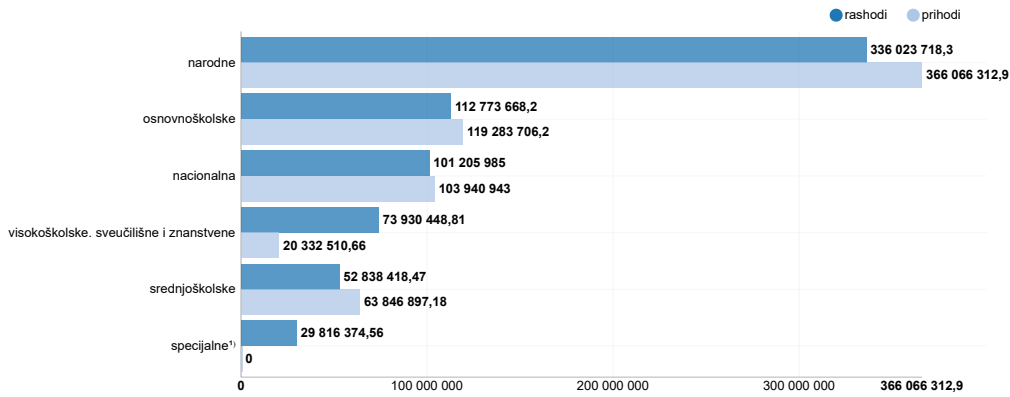
	Nacionalna knjižnica	Visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice ¹⁾	Specijalne knjižnice ²⁾	Narodne knjižnice	Osnovnoškolske knjižnice	Srednjoškolske knjižnice
Rashodi						
ukupno	10 120 5985,00	7 393 0448,81	2 981 6374,56	33 602 3718,30	11 277 3668,20	5 283 8418,47
nabava knjižne građe	370 1041,00	1 054 0201,54	385 0288,45	3 407 7360,97	702 1121,92	370 5314,09
izobrazba knjižnog osoblja	17 5372,00	16 3614,28	5 2408,20	48 7992,68	12 2186,23	5 9462,23
troškovi bruto dohotka zaposlenika	4 236 3407,00	6 110 9801,55	2 359 7859,12	22 619 3222,05	10 412 9857,83	4 812 6575,31
ostali troškovi	5 496 6165,00	817 6831,44	231 5818,79	7 526 5142,60	150 0502,22	94 7066,84
Prihodi						
ukupno	10 394 0943,00	2 033 2510,66	-	36 606 6312,86	11 928 3706,23	6 384 6897,18
prihodi iz proračuna/matične institucije³⁾	6 628 5126,00	435 4197,50	-	30 307 4978,74	11 064 6776,07	5 997 8180,17
vlastiti prihodi	3 282 8586,00	172 0435,29	-	2 307 2115,59	93 4023,52	49 1899,53
ostali izvori prihoda	112 6190,00	263 3762,21	-	573 7478,50	59 3676,86	23 1845,78
prihodi za nabavu građe	370 1041,00	-	-	3 418 1740,03	710 9229,78	314 4971,70

1) Prihod je u visokoškolskim, sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama izražen tako da su samostalne knjižnice financirane iz vlastitih prihoda i ostalih izvora prihoda. U knjižnicama u sastavu visokih učilišta ili sveučilišta prihod je prikazan kao prihod matične institucije.

2) Specijalne knjižnice ne raspolažu podacima o prihodima, nego samo podacima o rashodima. Prihod specijalnih knjižnica dio je ukupnih prihoda matične institucije i knjižnica je dio nje te se ne iskazuje zasebno.

3) Prihodi obuhvaćeni ovim Priopćenjem odnose se na izravne prihode knjižnica iz svih razina proračuna Republike Hrvatske (centralnih, državnih i lokalnih tijela), prihode za nabavu građe, vlastite prihode te ostale izvore prihoda.

G-16. RASHODI I PRIHODI PREMA VRSTI KNJIŽNICA U 2021.

1) Specijalne knjižnice ne raspolažu podacima o prihodima, nego samo podacima o rashodima. Prihod specijalnih knjižnica dio je ukupnih prihoda matične institucije te se ne iskazuje zasebno.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o knjižnicama rezultat su obrade statističkih podataka iz administrativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice (NSK). Prema članku 6. stavku 3. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN, br. 17/19. i 98/19.), knjižnice su obvezne prikupljati statističke podatke o svom poslovanju i unositi ih u sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica u NSK u skladu sa standardima iz članka 12. stavka 2. navedenog Zakona.

Prikupljanje podataka iz administrativnih izvora u skladu je s preporukama Kodeksa prakse europske statistike za korištenje administrativnih i drugih podataka kad god je to moguće radi smanjenja opterećenja izvještajnih jedinica te smanjenja troškova prikupljanja, obrade i objavljivanja statističkih podataka.

Obuhvat i usporedivost

Statističkim istraživanjem obuhvaćene su sve knjižnice koje su postojale 31. prosinca 2021. u Republici Hrvatskoj. Podaci su usporedivi s podacima iz prijašnjih godina.

Definicije i objašnjenja

Knjižnica je pravna osoba koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Vrste knjižnica prema namjeni i sadržaju knjižničnog fonda jesu nacionalna, visokoškolske, sveučilišne, znanstvene, specijalne, narodne i školske.

Specijalna knjižnica (stručna knjižnica) jest knjižnica koja pokriva jednu disciplinu ili određeno područje znanja. Naziv specijalna knjižnica u nekim se slučajevima koristi za knjižnicu koja ponajprije služi specijalnoj kategoriji korisnika (npr. bolesnicima) ili je usmjerena na određeni oblik dokumenta (npr. fonoteka, fototeka, filmoteka). Može biti javna, ako je osnivač Republika Hrvatska ili pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, te privatna, ako je osnivač druga pravna ili fizička osoba.

Administrativna jedinica jest knjižnica ili skupina knjižnica koje djeluju pod jednom knjižničnom upravom. Administrativna jedinica može se sastojati od središnje knjižnice i ogranaka, odnosno podružnica.

Samostalna knjižnica jest samostalna javna ustanova, odnosno registrirana pravna osoba koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Knjižnica u sastavu jest ustrojstvena jedinica ustanove ili druge pravne osobe koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Knjižnični ogranak/podružnica/područna knjižnica jest ustrojbeni dio administrativne jedinice knjižnice smješten na izdvojenoj lokaciji koji pruža usluge korisnicima.

Pokretna knjižnica (bibliobus) jest pokretni odjel knjižnice s posebno opremljenim i namještenim vozilom za neposredno dostavljanje građe i pružanje usluga korisnicima.

Korisnički prostor (neto korisnički prostor) jest iskoristivi prostor za korisničke usluge. Uključuje prostor za čitanje, učenje (individualno ili grupno), posudbu, upute i informacije te druge usluge, prostore u kojima korisnici samostalno koriste knjižnicu (posudba i vraćanje građe, automatsko razduživanje i zaduživanje) i područja za rekreaciju i komunikaciju/odmor i druženje, višenamjenske otvorene, prostore za osobe koje su se iznenada razboljele i ulazno predvorje/aula te područja s građom u otvorenom pristupu koja su sastavni dijelovi korisničkih službi.

Korisničko mjesto jest sjedeće mjesto za korisnika (isključuje se sjedeće mjesto za odmor).

Knjižnična građa jest svaki jezični, slikovni i zvučni dokument na lako prenosivu materijalu ili u elektronički čitljivu obliku informacijskoga, umjetničkoga, znanstvenoga ili stručnog sadržaja proizveden u nekoliko primjeraka i namijenjen javnosti te rukopisi. Knjižničnom građom smatraju se i igre, igračke i slično ako su dio knjižničnog fonda.

Knjižna građa jest fizička knjižnična građa koju ima knjižnica, a nije u digitalnom obliku. Uključuje knjige, serijske publikacije, rukopise, ocjenke radove, brošure, didaktičke igre te ostalu knjižnu građu (karte, fotografije, reprodukcije umjetničkih djela i slično).

Fond je ukupnost građe knjižnice u svim formatima.

Knjiga je neperiodička tiskana publikacija od najmanje 49 stranica, bez omota.

Brošura je neperiodička tiskana publikacija od najmanje pet, ali ne više od 48 stranica, bez omota.

Časopis je periodička publikacija u više svezaka čije objavljivanje nije vremenski ograničeno, tj. koja se osniva s namjerom da se objavljuje u neograničenom broju svezaka. Objavljuje se u više ili manje redovitim vremenskim razmacima.

Svezak je fizička jedinica bilo kojega tiskanog djela ili rukopisa sadržanoga u jednom uzevu.

Novine su serijska jedinica građe koja se objavljuje u čestim razmacima, obično dnevno, tjedno ili polutjedno i izvještava o tekućim zbivanjima i temama od javnog interesa.

Rukopis je originalna građa pisana rukom ili na pisaćem stroju.

Ocjenski radovi jesu radovi koji su uvjet za završetak studija i stjecanje određenog naziva ili stupnja tercijarnog obrazovanja. U Republici Hrvatskoj uključuju doktorski rad ili disertaciju (na kraju posljediplomskoga sveučilišnog studija), diplomski rad (na kraju diplomskoga i integriranoga diplomskoga i preddiplomskoga sveučilišnog studija) i završni rad (na kraju svih ostalih studija, no često označuje završni rad preddiplomskog studija).

Digitalizirana građa jesu preslike izvornika izrađene postupkom digitalizacije, odnosno pretvorbom u digitalni oblik. Digitalizirani mogu biti različiti oblici, poput teksta, audiograđe, videograđe itd.

Digitalna građa u izvorno digitalnom obliku jest građa koja je izvorno nastala u digitalnom obliku, npr. e-knjige, e-časopisi, e-novine i drugi digitalni dokumenti obrađeni i pohranjeni u repozitoriju ustanove.

Audiovizualna građa jest vrsta neknjižne građe koja se može upotrebljavati samo s pomoću neke sprave, poput projektora, čitača/čitala, naprave za povećavanje itd. U audiovizualnu građu ubrajaju se filmovi (filmske kasete, kutije, kolutovi i petlje), mikrooblici (mikrofilmovi, mikrolistići), videosnimke (videovrpce, videokasete, videokutije i videodiskovi), vizualne projekcije (dijafilmovi, dijapozitivi, prozirne, stereografi i mikroskopski preparati) i zvučne snimke (gramofonske ploče, kompaktni diskovi, magnetofonske vrpce, zvučne kasete i zvučne kutije).

Elektronička zbirka jesu izvori u elektroničkom obliku kao dio knjižnične zbirke, izvorno digitalni ili digitalizirani.

Elektronička knjiga jest jedna ili više računalnih datoteka omeđenog sadržaja koje su dostupne javnosti na mreži (mrežna knjiga) ili u materijalnom obliku (na CD ROM-u i DVD-u).

Ostala knjižna građa jest sva druga građa osim knjiga, periodike, rukopisa, mikrooblika i audiovizualne građe. Uključeni su materijali kao što su karte, grafikoni, umjetničke reprodukcije, fotografije, tehnički crteži, igračke, multimediji i slično.

Prinova je dokument ili jedinica građe koja se dodaje zbirci u izvještajnom razdoblju.

Korisnik knjižnice (član knjižnice) jest svaka osoba učlanjena u knjižnicu kao korisnik građe i usluga u izvještajnoj godini.

Aktivni korisnik jest član knjižnice (upisani korisnik) koji je posjetio ili koristio knjižnicu ili usluge u izvještajnoj godini. Korištenje može obuhvaćati i korištenje elektroničkih usluga u knjižnici ili izvan nje.

Posjet je čin ulaska u prostore knjižnice ili pristupa mrežnim stranicama knjižnice kako bi se koristila jedna od usluga koje knjižnica pruža.

Fizički posjet jest čin ulaska korisnika u prostore knjižnice kako bi se koristila jedna od usluga koje knjižnica pruža.

Virtualni posjet jest individualni vanjski virtualni posjet mrežnim stranicama i katalogu knjižnice.

Izobrazba korisnika jesu programi izobrazbe s razrađenim planom predavanja radi usvajanja znanja i vještina za korištenje knjižnice te drugih informacijskih i tehničkih usluga. Može uključiti obilazak knjižnice uz stručno vodstvo, poduku o informacijskoj tehnologiji i mrežnim uslugama s obrazovnim sadržajima.

Radionica je aktivnost koju organizira stručni zaposlenik knjižnice za korisnike. Izobrazba korisnika definira se kao program ustanovljen s posebnim planom predavanja radi podučavanja korisnika za korištenje knjižnice te drugih informacijskih i tehničkih usluga. Obuhvaća i obilazak knjižnice uz stručno vodstvo te poduku o informacijskoj tehnologiji i mrežnim uslugama s obrazovnim sadržajima. Izobrazbe u sklopu projekta ubrajaju se samo ako je projekt namijenjen korisnicima knjižnice.

Knjižnična događanja jesu aktivnosti organizirane za korisnike s književnom, kulturnom ili društvenom namjenom, npr. posjeti autora, čitateljske skupine, književni susreti i izložbe.

Međuknjižnična posudba jest posudba dokumenta u materijalnom obliku (knjige) ili dostava dokumenta kao preslike iz jedne knjižnice drugoj koja nije pod istom upravom. Obuhvaća i elektronički posredovanu dostavu dokumenata.

Knjižničarski savjetnik jest osoba koja ima najmanje pet godina rada u knjižničarskoj struci nakon stjecanja zvanja višega knjižničara te stručna znanja kojima je stručno stečeno još najmanje 500 bodova u skladu s "*Mjerilima za ocjenjivanje stručne osposobljenosti*".

Viši knjižničar jest osoba koja ima položen stručni ispit za diplomiranoga knjižničara, najmanje pet godina rada u struci nakon položenoga stručnog ispita za diplomiranoga knjižničara te stručna znanja kojima je stečeno najmanje 400 bodova u skladu s "*Mjerilima za ocjenjivanje stručne osposobljenosti*".

Diplomirani knjižničar jest osoba koja ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti s najmanje 60 ECTS bodova iz programa knjižničarskog usmjerenja, odnosno studij knjižničarskog usmjerenja kojim je stečena visoka stručna sprema u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, ili završen drugi studij kojim je stečena visoka stručna sprema u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu tog Zakona, uz obvezu stjecanja 60 ECTS bodova iz programa knjižničarskog usmjerenja u roku od tri godine od dana zapošljavanja te položen stručni ispit za diplomiranoga knjižničara.

Knjižničar je osoba koja ima završen preddiplomski sveučilišni studij iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti s najmanje 30 ECTS bodova iz temeljnih predmeta knjižničarstva, završen drugi studij kojim je stečena viša stručna sprema u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju uz obvezu stjecanja najmanje 30 ECTS bodova iz temeljnih predmeta knjižničarstva u roku od tri godine od zapošljavanja te položen stručni ispit za knjižničara.

Pomoćni knjižničar jest osoba koja ima završenu četverogodišnju srednju školu i položen stručni ispit za pomoćnoga knjižničara.

Ostalo knjižno osoblje jesu zaposlenici knjižnica koji nemaju stručno knjižnično zvanje.

Studenti su polaznici fakulteta koji honorarno rade u knjižnicama ili u sklopu pojedinih kolegija odraduju praktičnu nastavu u knjižnicama.

Prihod knjižnice jesu financijska sredstva osigurana za redovitu djelatnost knjižnice.

Vlastiti prihod jest prihod koji ostvaruje knjižnica. Odnosi se na prihode dobivene od obavljanja usluga i/ili isporuke dobara na tržištu, poput prodaje vlastitih izdanja ili najma prostora, prihode od osnovne djelatnosti knjižnice, kao što su prihod od članarina i zakasnina, prihod od imovine (kamate) te prihod od pomoći i donacija.

Rashod knjižnice jest izdatak koji je nastao vođenjem knjižnice. Obuhvaća nabavu knjižne građe, bruto prihode zaposlenika, izobrazbu knjižničnog osoblja i ostale rashode knjižnice.

Kratice

CD ROM	ispisni kompaktni disk ili optički disk – memorija sa stalnim sadržajem
DVD	digitalni videodisk
ECTS	Europski sustav prijenosa bodova
MK	Ministarstvo kulture
NN	Narodne novine
WLAN	bežična lokalna internetska veza
tis.	tisuća

Znakovi

- nema pojave

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111

Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Dubravka Rogić-Hadžalić, načelnica Sektora demografskih i društvenih statistika

Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Marija Gojević i Gordana Bralić

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi

Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154

Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata publikacija

Telefon: (+385 1) 48 06 115

Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr